

Tutkimuslupa

Asianumero: MH 3633/2025

Lupaviranomainen

Metsähallitus
Osoite: Opastinsilta 12 C, 00520 Helsinki
Yritys- ja yhteisötunnus: 0116726-7
kirjaamo@metsa.fi

Yhteyshenkilö(t)

Hakija Helsingin yliopisto, 0313471-7
Osoite: PL 3, 00014 HELSINGIN YLIOPISTO

Hakemus 30.04.2025, sähköpostitse

Tutkimuslupaa haetaan Pallas-Yllästunturin kansallispuistossa ja Kilpisjärven ympäristössä suoritettaviin kaasuvuomittauksiin ja ympäristöolojen (sis. maaperänäytteenotto) määrittämiseen. Aineistonkeruu liittyy tutkimusprojekteihin, joissa tuotetaan tietoa ilmastomuutoksen aiheuttamista muutoksista pohjoisissa ekosysteemeissä. Tutkimusta rahoittaa Wihurin rahasto ja Koneen säätiö.

Aineistonkeruu ei vahingoita ekosysteemejä ja perustuu pääasiassa havainnointiin. Maastoon pidempiaikaisesti sijoitetaan kaasuvoiden mittakammioiden vaatimat alumiiniset kehykset, mikroilmastomittarit sekä äänityslaitteet.

Näytteitä kerätään maaperästä sekä yleisimpien kasvilajien lehdistä. Vaikeasti tunnistettavista kasvilajeista (pl. harvinaiset lajit) voidaan kerätä näytteitä myöhempää tunnistamista varten. Aineistonkeruu liittyy tutkimusprojekteihin, joissa kartoitetaan puuvartisen kasvillisuuden leviämisen vaikutusta biodiversiteetille (etenkin kasvillisuus) ja hiilen kierrolle.

Aineistonkeruu ajoittuu kesille 2025–2026 (heinäkuut), mutta kaasuvuomittauksia suoritetaan myös syksyllä, talvella ja keväällä 2025–2026.

Aineistonkeruu suoritetaan tutkimuspisteiltä, jotka sijoitetaan tutkimusalueilla kattamaan keskeiset ympäristögradientit. Esitetyistä mahdollisista sijainneista valitaan

maastossa varsinaiset 40 tutkimuspistettä per tutkimusalue niin, että ne kattavat gradientin metsästä metsänrajan ja pensaikkojen kautta tundralle.

Tutkimuslupahakemuksen liitekarttojen osoittamille alueille haetaan lupaa sijoittaa 40 tutkimuspistettä per alue. Tutkimuspisteillä mitataan kaasuvoita ja osalle tutkimuspisteitä jätetään myös mikroilmastomittari ja/tai kerätään maaperänäyte (ks. tarkemmin alla).

Pallaksen alueelle tulevien 40 tutkimuspisteen mahdolliset sijainnit (50 kpl) on esitetty tutkimuslupahakemuksen liitteen 4 kartassa (punaiset pisteet liitteiden kartoissa). Näissä kaikissa sijainneissa on jo mikroilmastomittari toisen projektin ja tutkimusluvan puitteissa.

Kilpisjärven alueelle tulevien 40 tutkimuspisteen mahdolliset sijainnit on esitetty tutkimuslupahakemuksen liitteen 5.2 kartassa. Punaisin pistein on esitetty 96 mahdollista sijaintia, joista maastossa valitaan 30. Näissä mahdollisissa sijainneissa on jo mikroilmastomittari muiden projektien ja tutkimuslupien puitteissa. Lisäksi tutkimuspisteitä, joille kaasuvuomittauksen lisäksi laitetaan mikroilmastomittari, sijoitetaan 10 kpl kartalla rajatulle alueelle Korkea-Jehkasin rinteelle.

Maaperänäytteitä kerätään osalta ylläesitetyistä tutkimuspisteistä: 10 tutkimuspisteeltä Pallaksen tutkimusalueella ja 20 tutkimuspisteeltä Kilpisjärven tutkimusalueella. Lopuilla tutkimuspisteistä maaperänäyte on kerätty tai tullaan keräämään muiden tutkimusprojektien ja tutkimuslupien puitteissa. Kilpisjärven tutkimuspisteille sijoitettavat mikroilmastomittarit ovat tutkimuspisteillä 17.7.2025-31.12.2026.

Lisäksi kolmelle (3) Kilpisjärven 40 tutkimuspisteestä (yksi tunturikoivikossa, yksi metsänrajalla, yksi paljakalla) sijoitetaan AudioMoth mittalaitteet (koko: 58 x 48 x 15 mm) äänittämään linnuston ääntelyä.

Tutkimuspisteiltä (ylläesitetyt 40 tutkimuspistettä Pallaksella ja 40 tutkimuspistettä Kilpisjärvellä) voidaan kerätä yleisimmiltä putkilokasvilajeilta lehtinäytteitä lehtipinta-alan ja -massan määrittämiseksi. Lehtiä kerätään yksi lehti max kymmeneltä yksilöltä per laji per tutkimuspiste, kuitenkin niin, ettei miltään lajilta kerätä kaikki lehtiä. Rauhoitetuilta tai uhanalaisilta lajeilta ei kerätä näytteitä.

Kesällä 2026 mahdollisesti suoritettavaa perhoskartoitusta varten haetaan tutkimuslupaa erikseen keväällä 2026 kartoituksen toteutumisen varmistuttua.

Päätös

Luvan sisältö, lupa-alue ja voimassaolo

Pallas-Yllästunturin kansallispuisto:

Metsähallitus myöntää hakijalle luvan sijoittaa 40 tutkimuspistettä Pallas-Yllästunturin kansallispuistoon Laaksivaaran, Lommoltunturin, Sammaltunturin, Mustavaaran ja Pallaskeron ympäristöön (liite 1).

Tutkimuspisteillä saa mitata kaasuvoita ja niille saa asentaa mikroilmastomittarin (mittaavat ilman, maanpinnan ja maaperän lämpötilaa sekä maaperän kosteutta, TMS-4 mittarit: laitteen korkeus n. 30 cm, josta n. 15 cm työnnetään maaperään). TMS-4 mittarit keräävät mittausaineistoa vuoden 2026 loppuun ja ne luetaan ja tarvittaessa korvataan vuosittain.

Kaasuvoiden mittausta varten tutkimuspisteille saa sijoittaa alumiinikehykset (halkaisija noin 20 cm, reunuksen leveys 1 mm) ulottuen noin 3 cm maaperään. Mittakampanjoiden aikana kehysten päälle asetetaan muutaman minuutin ajaksi mittakammio, jolla mitataan hiilen sidontaa ja vapautumista ekosysteemiä vahingoittamatta tai häiritsemättä. Kesän 2026 kampanjan jälkeen kehykset poistetaan, eikä maastoon jää häiriöitä.

Kymmeneltä (10) tutkimuspisteeltä saa kerätä noin 1 desilitran suuruisia maaperänäytteitä pintamaasta (noin 0 ja 10 cm syvyydeltä) pienellä puutarhalapiolla. Näytteenoton jälkeen kuopat tulee peittää ja maisemoida.

Tutkimuspisteiltä (40) saa kerätä yleisimmiltä putkilokasvilajeilta lehtinäytteitä lehtipinta-alan ja -massan määrittämiseksi. Lehtiä saa kerätä yhden lehden enintään kymmeneltä yksilöltä/ laji/ tutkimuspiste, kuitenkin niin, ettei miltään lajilta kerätä kaikki lehtiä. Rauhoitettujen, uhanalaisten tai Pallas-Ounastunturin Natura 2000 -alueen suojeluperusteena olevien lajien lehtiä ei saa kerätä.

Kilpisjärvi:

Metsähallitus myöntää maanomistajan suostumuksen sijoittaa 40 tutkimuspistettä Kilpisjärven alueelle valtion omistamille alueille luonnonsuojelualueiden ulkopuolelle (liite 1). Liitekartalla esitetyissä mahdollisissa sijainneissa on jo mikroilmastomittari muiden projektien ja tutkimuslupien puitteissa. Lisäksi tutkimuspisteitä, joille kaasuvuomittauksen lisäksi laitetaan mikroilmastomittari, sijoitetaan 10 kpl kartalla rajatulle alueelle Korkea-Jehkasin rinteelle.

Kahdeltakymmeneltä (20) tutkimuspisteeltä saa kerätä noin 1 desilitran suuruisia maaperänäytteitä pintamaasta (noin 0 ja 10 cm syvyydeltä) pienellä puutarhalapiolla. Näytteenoton jälkeen kuopat tulee peittää ja maisemoida.

Lisäksi suostumus annetaan sijoittaa kolmelle (3) Kilpisjärven 40 tutkimuspisteestä (yksi tunturikoivikossa, yksi metsänrajalla, yksi paljakalla) AudioMoth-mittalaitteet (koko: 58 x 48 x 15 mm) äänittämään linnuston ääntelyä.

Tutkimuspisteiltä (40) saa kerätä yleisimmiltä putkilokasvilajeilta lehtinäytteitä lehtipinta-alan ja -massan määrittämiseksi. Lehtiä saa kerätä yhden lehden enintään kymmeneltä yksilöltä/ laji/ tutkimuspiste, kuitenkin niin, ettei miltään lajilta kerätä kaikki

lehtiä. Rauhoitettujen tai uhanalaisten lajien lehtiä ei saa kerätä.

Suostumus koskee sekä Metsähallituksen Luontopalvelujen ja Metsähallituksen liiketoimintojen hallinnoimia alueita. Suostumus ei koske yksityisomistuksessa olevia alueita, joiden osalta suostumuksen saaja vastaa tarvittavien lupien ja suostumusten hankkimisesta maanomistajilta.

Lupa ja suostumus koskevat suostumuksen saajien lisäksi sekä muita tutkimusryhmän jäseniä, jotka osallistuvat suostumuksen mukaisen tutkimuksen toteuttamiseen.

Alkaa: 29.06.2025

Päätyy: 31.12.2026

Lupa tulee voimaan valitus- ja tiedoksisaantiajan jälkeen. Lupa tulee lainvoimaiseksi aikaisintaan valitusajan päätyttyä, mikäli siitä ei ole tehty valituksia. Valitusaika on 30 päivää päätöksen tiedoksisaannista. Jos päätös on annettu tiedoksi sähköisenä viestinä, katsotaan päätöksen saajan saaneen asiakirjan tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä.

Lupa voidaan peruuttaa, jos sen ehtoja ei noudateta.

Lupapäätöksen perustelut

Luonnonsuojelulain (9/2023) 49 §:n mukaan kansallispuistossa on luontoa muuttava toiminta kielletty, eikä siellä saa ottaa taikka vahingoittaa sieniä, puita, pensaita tai muita kasveja tai niiden osia. Saman lain 51 §:n mukaan kansallispuistossa saadaan kuitenkin Metsähallituksen luvalla kerätä kasveja tai niiden osia tutkimusta tai muuta tieteellistä tarkoitusta tai opetusta varten, mikäli se ei vaaranna alueen perustamistarkoitusta. Lupaon saadaan liittää ehtoja. Ehdot voivat sisältää ajallisia tai alueellisia rajoituksia taikka toimia, joita hakijan on noudatettava toiminnasta suojeluarvoille aiheutuvien haittojen välttämiseksi tai rajoittamiseksi.

Pallas-Yllästunturin kansallispuisto on perustettu luonnonsuojelulain 1096/1996 mukaisesti luonnonsuojelualueeksi Länsi-Lapin edustavimman tunturijakson sekä tähän liittyvien, luonnontilaisina ja erämaisina säilyneiden metsä- ja suoalueiden ja niillä esiintyvien eliölajien suojelemiseksi sekä retkeilyä, tutkimusta ja opetusta varten.

Tutkimuksessa otetaan pieniä määriä maaperänäytteitä sekä lehtinäytteitä. Näytteitä ei kuitenkaan saa kerätä uhanalaisista tai rauhoitetuista lajeista eikä Pallas-Ounastunturin Natura-alueen suojeluperusteena olevista kasvilajeista.

Luonnonsuojelulain 34 §:n mukaan Natura 2000 -verkostoon kuuluvan alueen suojelun perusteena olevia luonnonarvoja ei saa merkittävästi heikentää, ja lupaviranomaisen tulee varmistua siitä, ettei luvan myöntäminen aiheuta luonnonsuojelulaissa kiellettyä seurausta.

Pallas-Ounastunturin Natura-alue on sisällytetty Natura 2000 -verkostoon luonto- ja lintudirektiivindirektiivin mukaisena suojelualueena (FI300101). Natura-alueen suojeluperusteena on 26 luontodirektiivin luontotyyppiä sekä 54 luonto- ja lintudirektiivin lajia. Tutkimuksessa otetaan pieniä määriä maaperänäytteitä sekä lehtinäytteitä. Näytteitä ei kuitenkaan saa kerätä uhanalaisista tai rauhoitetuista lajeista eikä Pallas-Ounastunturin Natura-alueen suojeluperusteena olevista kasvilajeista.

Tutkimukseen liittyvästä näytteenotosta ei yksinään tai yhdessä muiden Natura-alueeseen kohdistuvien suunnitelmien tai hankkeiden kanssa aiheudu merkittävää heikennystä alueen suojeluperusteena olevilla luontotyypeille tai lajeille eikä tutkimusluvan mukainen toiminta vaaranna Pallas-Yllästunturin kansallispuiston perustamistarkoitusta.

Lupaehdot

Luvan saajan on noudatettava näiden ehtojen lisäksi luonnonsuojelualueen rauhoitusmääräyksiä ja järjestyssääntöä. Luvan saaja vastaa siitä, että myös muut tutkimukseen osallistuvat henkilöt noudattavat näitä.

Alueella tulee liikkua niin, että vältetään kasvillisuuden turhaa tallaantumista ja maaston kulumista. Tarpeetonta häiriötä luonnolle ja alueen muille käyttäjille tulee välttää.

Tämä lupa ei oikeuta luonnonsuojelulain perusteella rauhoitettujen lajien keräämistä, pyydystämistä, tappamista tai häiritsemistä (LSL 70 § ja 74 §). Näiden lajien osalta näytteenotto edellyttää tämän luvan ohella elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lupaa (LSL 83 §).

Luonnonsuojelulain 78 § ja 87 § mukaan luontodirektiivin liitteessä IV (a) mainittuihin eläinlajeihin tai liitteessä IV (b) mainittuihin kasvilajeihin kuuluvia yksilöitä ei saa pitää pitää hallussa, kuljettaa, myydä, vaihtaa eikä tarjota myytäväksi tai vaihdettavaksi. Näiden lajien osalta näytteenotto edellyttää tämän luvan ohella elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lupaa (LSL 89 §).

Aktiivihavainnoinnin yhteydessä saa kerätä näytteitä ainoastaan lajinmäärittystä varten tai museonäytteeksi, siinä laajuudessa kuin se on edellä mainittuja tarkoituksia varten välttämätöntä.

Säilytettävät näytteet tulee toimittaa luonnontieteelliseen museoon. Näytteitä ei saa myydä eikä vaihtaa.

Alueelle ei saa jättää toiminnasta jälkiä tai roskaa.

Lupa ei sisällä oikeutta maastoliikenteeseen, johon tarvittaessa tulee hakea erillistä lupaa.

Lupa tai kopio siitä on pidettävä mukana luvan mukaista toimintaa harjoitettaessa.

Raportointi

Luvanhaltija raportoi vuosittain vuosittaisesta luvan käytöstä 28.02. mennessä.

Luvanhaltija joko 1) toimittaa lajihavaintotiedot liitteenä olevalla LajiGIS-sisäänsyöttölomakkeella Metsähallituksen kirjaamoon kirjaamo@metsa.fi tai 2) vie ne Lajitietokeskuksen laji.fi -järjestelmään. Jos tallennukset tehdään 1) mukaan, elinympäristöjen tai lajiesiintymien hoitosuosituksia voi kirjata lomakkeen loppuun lisäsarakeiden avulla. Metsähallitus siirtää kaikki lajitiedot LajiGIS-sisäänsyöttölomakkeelta LajiGIS -tietojärjestelmään, josta ne siirtyvät myös Lajitietokeskukseen. Molemmissa tapauksissa luvanhaltija lähettää MH:n kirjaamoon raportin, josta käy ilmi, ketkä milläkin alueella ovat tietoja keränneet. Kirjaamoon lähetettävän viestin aihekentässä mainitaan tämän tutkimuslupan asianumero.

Hakijan tulee välittömästi raportoida Metsähallitukselle havaitsemistaan ongelmista tai Metsähallituksen toimintaa vaativista epäkohdista.

Sovelletut säännökset

Laki Pallas-Yllästunturin kansallispuistosta 1430/2004 1 ja 3 §
Luonnonsuojelulaki (9/2024) 49 ja 51 §
Laki Metsähallituksesta (234/2016) 5 §, 21.1 § ja 24.1 §
Ympäristöministeriön asetus Metsähallituksen eräiden julkisten hallintotehtävien suoritteiden maksuista (96/2024) 2 §

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen tyytymätön saa hakea siihen valittamalla muutosta Pohjois-Suomen hallinto-oikeudelta. Valitusosoitus on liitteenä.

Hinta

Lupa on maksuton.

Esittelijä

Ratkaisija

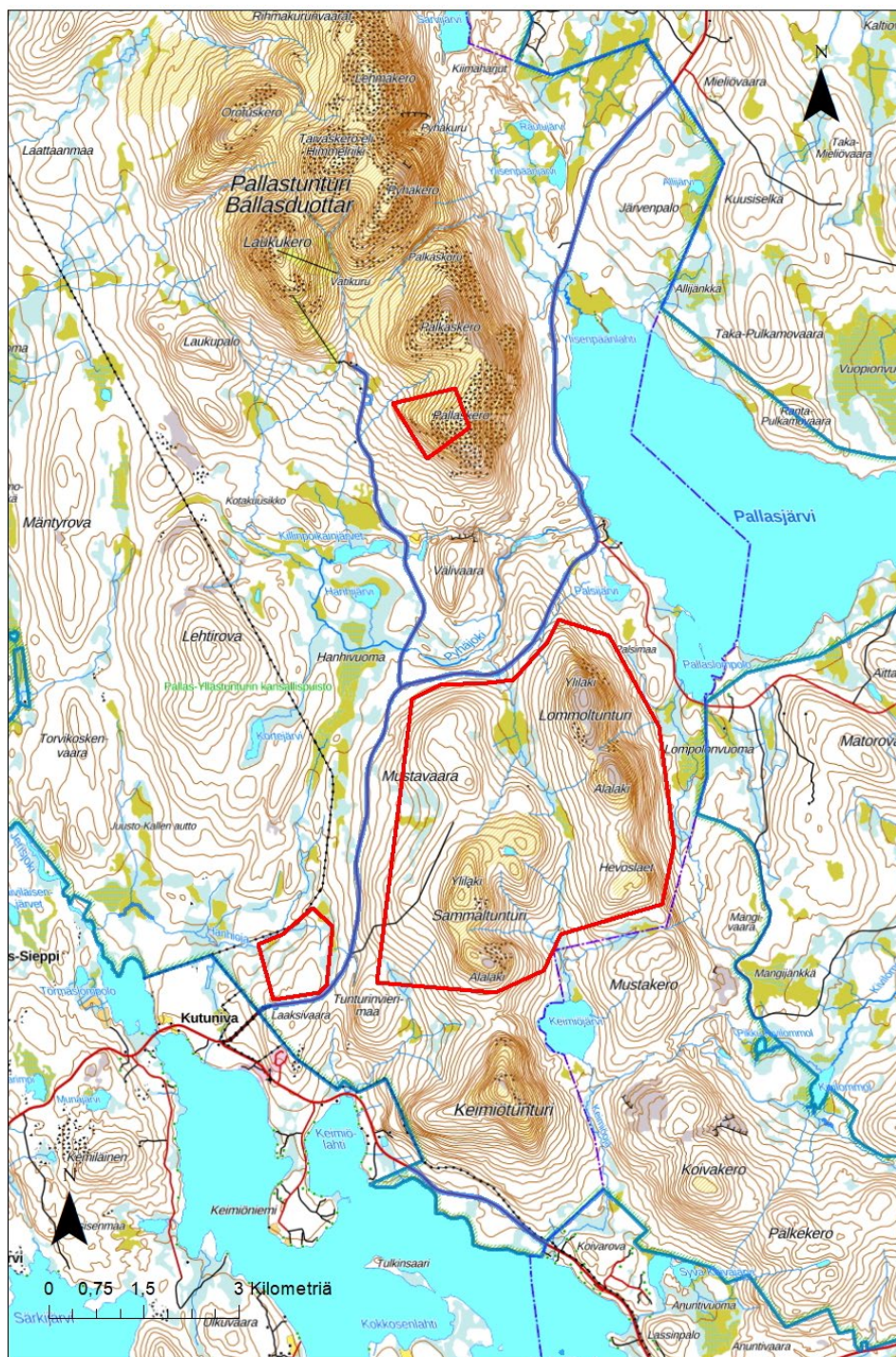
Liitteet:

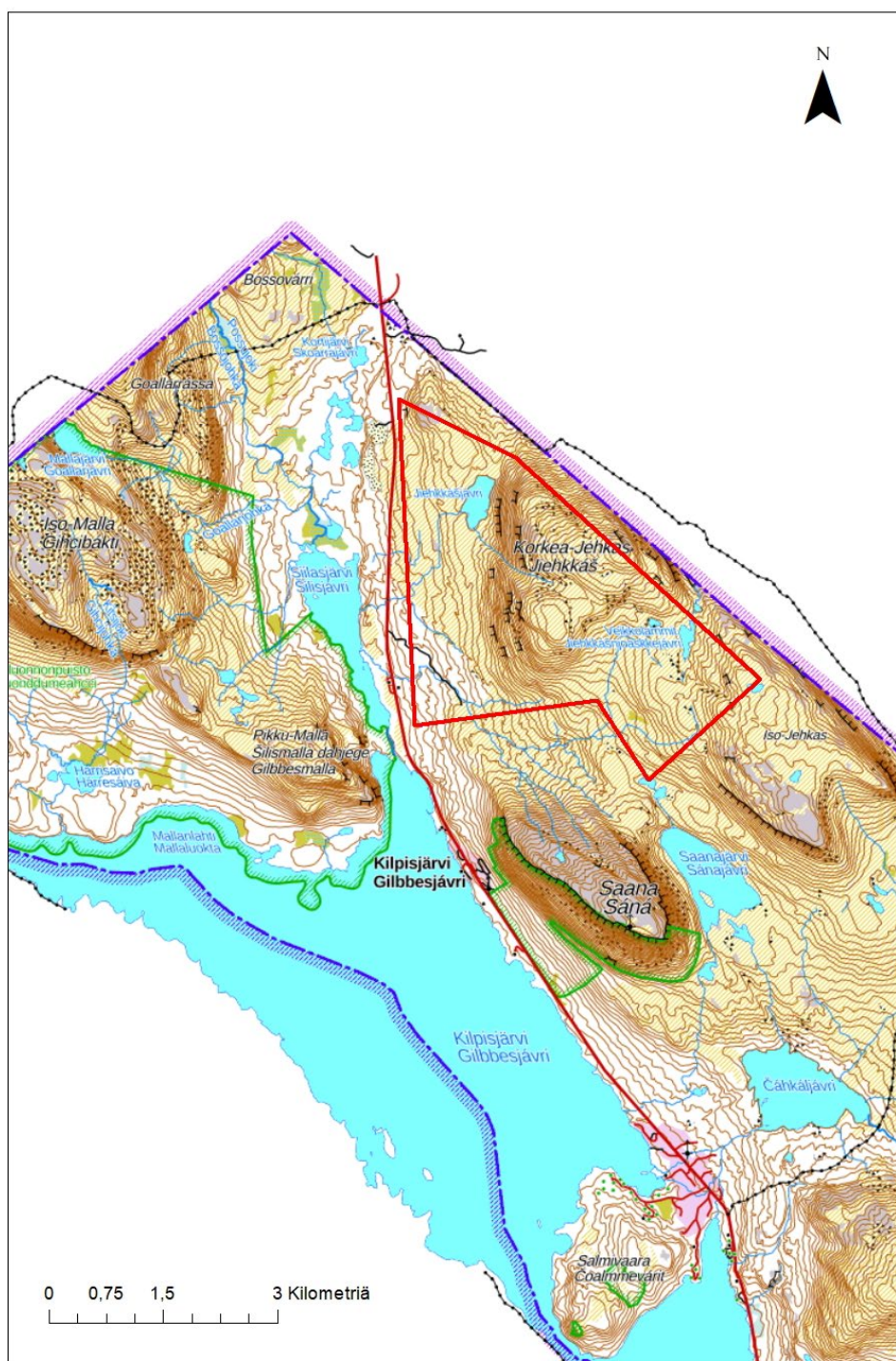
Tutkimuslupa-alueet
Valitusosoitus
Muut tutkimusluvan
haltijat (poistettu)

Tiedoksi:

Metsähallitus
Kunnat
ELY
LS-yhdistykset

Liite 1. Tutkimuslupa-alueet Pallas-Yllästunturin kansallispuistossa ja Kilpisjärvellä.

VALITUSOSOITUS

Metsähallituksen luontopalvelujen päätökset luonnonsuojelulain mukaisissa asioissa (Laki Metsähallituksesta 21.1 § ja luonnonsuojelulaki 134.2 §)

Tähän päätökseen tyytymätön voi hakea siihen muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen kirjallisella valituksella.

Valituskirjelmän sisältö ja allekirjoittaminen

Valituskirjelmässä, joka osoitetaan hallinto-oikeudelle, on ilmoitettava seuraavat asiat:

- valittajan nimi ja yhteystiedot
- postiosoite ja mahdollinen muu osoite, joihin asiaa koskevat ilmoitukset ja oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan valittajalle lähettää (prosessiosoite)
- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi sekä perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja yhteystiedot.

Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuomioistuimelle.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä.

Jos usea tekee valituksen yhdessä, voidaan joku heistä ilmoittaa valituksessa yhdyshenkilöksi. Jollei yhdyshenkilöä ole ilmoitettu, yhdyshenkilönä toimii valituksessa ensimmäiseksi mainittu valittaja. Yhdyshenkilön ei tarvitse esittää valtakirjaa.

Valituskirjelmän liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä:

- valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta

- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- asiamiehen valtakirja, jollei asiamiehenä toimi asianajaja, yleinen oikeusavustaja tai luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista annetussa laissa tarkoitettu luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja

Valitusaika

Valitus on tehtävä **30 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista. Valitusaikaa laskettaessa tiedoksisaantipäivää ei oteta lukuun.

Tiedoksisaantipäivä lasketaan seuraavasti:

- jos päätös on luovutettu asianomaiselle, asianomaisen asiamiehelle tai lähetille, tiedoksisaantipäivä ilmenee päätöksessä olevasta leimasta
- jos päätös on lähetetty postitse saantitodistusta vastaan, tiedoksisaantipäivä ilmenee saantitodistuksesta
- jos päätös on postitettu tavallisena kirjeenä, sen katsotaan tulleen tiedoksi seitsemäntenä päivänä postituspäivästä, jollei muuta ilmene
- jos päätös on toimitettu tiedoksi muulla tavalla jollekin muulle henkilölle kuin päätöksen saajalle (sijaistiedoksianto), katsotaan päätöksen saajan saaneen päätöksen tiedoksi kolmantena päivänä tiedoksianto- tai saantitodistuksen osoittamasta päivästä
- jos päätös tai kuulutus sen nähtävänä pitämisestä on julkaistu virallisessa lehdessä tai julkisella kuulutuksella ilmoitustaululla, katsotaan tiedoksisaannin tapahtuneen seitsemäntenä päivänä siitä päivästä, jolloin kuulutus virallisessa lehdessä on julkaistu tai kuulutus pantu ilmoitustaululle.

Valituskirjelmän toimittaminen

Valitus on toimitettava valitusajassa hallinto-oikeuden kirjaamoon.

Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse, telekopiona, sähköpostitse tai lähetin välityksellä. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu kuitenkin vielä seuraavan arkipäivän virka-ajan päättymiseen. Telekopiona tai sähköpostina lähettäminen tapahtuu lähettäjän vastuulla, ja valitus on lähetettävä siten, että se on hallinto-oikeuden käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Valitus katsotaan saapuneeksi, jos hallinto-oikeus pystyy teknisesti käsittelemään asiakirjaa. Sähköistä asiakirjaa, jonka lähettäjää ei saada selville ja jonka sisältöä ei muutoinkaan pystytä avaamaan, ei katsota saapuneeksi. Jos viranomaisen käyttämä sähköinen järjestelmä on epäkunnossa tai poissa käytöstä taikka selvitystä asiakirjan saapumisajankohdasta ei muusta vastaavasta syystä voida saada, sähköisen asiakirjan saapumisajankohdaksi määritellään asiakirjan lähettämisaikakohta.

Lähetettämisaikajankohdan määrittäminen saapumisaikajankohdaksi edellyttää, että lähettämisaikajankohdasta esitetään luotettava selvitys.

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Oikeuslaitoksen Internet-sivuilla on tarkemmat ohjeet asiakirjojen toimittamisesta sähköisesti: https://oikeus.fi/fi/index/oikeuslaitos/asiakirjojentoimittaminen_1.html

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakuasian vireillepanijalta peritään oikeudenkäyntimaksu sen mukaan kuin [tuomioistuinmaksulaissa](#) (1455/2015) säädetään.

Hallinto-oikeuden yhteystiedot

Pohjois-Suomen hallinto-oikeus
Osoite: PL 189 90101 Oulu
Puhelin: +358 295642800
Faksi: +358 295642841
Sähköposti: pohjois-suomi.hao@oikeus.fi